

Rijden onder invloed

Te hoge transactiebedragen (II)

Het OM in Leeuwarden schikt inzake rijden onder invloed met hogere bedragen dan die de rechter bij veroordeling zou opleggen (zie *Advocatenblad* 2001-3, p. 90). De politierechter heeft nu in verband daarmee in een dergelijke zaak het OM niet-ontvankelijk verklaard.

W. Anker en T. van der Goot
advocaten te Leeuwarden

De politierechter te Leeuwarden behandelde de zaak en wees schriftelijk vonnis. Door de verdediging is het verweer tot niet-ontvankelijkheid van het OM gevoerd, omdat het OM doelbewust of met grove veronachtzaming van de belangen van de verdachte handelde. Want het biedt transactiebedragen aan waarvan op voorhand duidelijk is dat deze meestal hoger zijn dan de uiteindelijk door de rechter te hanteren richtlijnen (schijvenstelsel). Hierover wordt de verdachte niet geïnformeerd; hij moet kiezen tussen twee kwaden: te veel betalen of de zaak laten voorkomen en in het openbaar terechtstaan en mogelijk een strafblad krijgen.

De politierechter overweegt als volgt: 'Vooropgesteld zij dat het openbaar ministerie op basis van het opportuniteitsbeginsel een zelfstandige verantwoordelijkheid en bevoegdheid heeft om een transactie aan te bieden overeenkomstig de voor hem landelijk geldende en gepubliceerde richtlijnen (...). De enkele omstandigheid dat de rechtbank voor het rijden onder invloed bij bepaalde waarden (substantieel) lagere straffen pleegt op te leggen dan het openbaar ministerie op basis van voornoemde richtlijnen zou vorderen, maakt dan ook niet dat het openbaar ministerie onbevoegd is om tot vervolging over te gaan bij niet betaling van het aldus aangeboden transactiebedrag.'

Kortom, in zijn algemeenheid is het OM bevoegd te transigeren op basis van de zogenoemde Bos/Polaris-richtlijnen. Echter, in het concrete geval werd het OM toch niet-ont-

vankelijk verklaard. De rechter overwoog: 'De raadsman heeft, nog vóór het aanbieden van een transactie (...), namens verdachte uitdrukkelijk te kennen gegeven te willen transigeren. Onder verwijzing naar de richtlijnen waarop deze rechtbank zich nochtans oriënteert, heeft de raadsman een transactiebedrag van f 900 voorgesteld. Daarop heeft de officier van justitie een transactie van f 1.500 aangeboden. Onder verwijzing naar de voor het openbaar ministerie geldende richtlijnen, heeft de officier van justitie het herhaald tegenvoorstel van f 900 afgewezen. Ter zitting heeft de officier van justitie een geldboete van f 900 geëist en daarbij voor het afwijken van de richtlijnen van het openbaar ministerie dezelfde argumenten aangevoerd als die waarop verdachtes transactievoorstel was geba-

seerd. Gelet op deze gang van zaken, valt niet in te zien welk belang de officier van justitie had om eerst ter zitting verdachtes eerder kenbaar gemaakte argumenten alsnog ten volle te aanvaarden. Aldus handelende heeft het openbaar ministerie naar het oordeel van de politierechter rechtens te respecteren belangen van verdachte geschaad (te weten: voorkoming van een openbare behandeling en veroordeling en vermelding op het strafblad) terwijl daar geen enkel belang tegenover is gesteld. Mitsdien heeft het openbaar ministerie in dit specifieke geval een fundamenteel beginsel van behoorlijke procesorde geschonden en om die reden zal de politierechter het openbaar ministerie niet-ontvankelijk verklaren.'

Met andere woorden, omdat al meermalen om een transactie op basis van het schijvenstelsel was gevraagd, dit herhaald werd afgewezen en desondanks op de zitting werd geëist op basis van ditzelfde schijvenstelsel, was de officier niet-ontvankelijk.

Voor de advocaat betekent dit dat hij of zij in transigabele gevallen aan het OM steeds een transactie dient te vragen op basis van het schijvenstelsel. Over het algemeen zal dit dus een lager bedrag zijn. Gaat het OM daarmee niet akkoord, dan zal de zaak voorkomen. Indien de officier van justitie desalniettemin vervolgens ter zitting conform het schijvenstelsel eist, is die officier van justitie niet-ontvankelijk in de ingestelde vervolging.

(Het OM heeft tegen dit vonnis hoger beroep ingesteld. Wordt dus vervolgd.)

De advocaat dient aan het OM steeds een transactie te vragen op basis van het lagere bedrag van het schijvenstelsel